

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/307
KARAR NO : 1983/676

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mustafa Aşıcı ve arkadaşları

O L A Y : 19-9-1980 günü; Gülşehir Töb-Der, Kültür ve Dayanışma Derneği ve Tüm-Der Şubelerinde yapılan aramada, emanette kayıtlı kitap, resim ve panoların bulunduğu ve sanıkların bu suretle Anayasa'nın tanıdığı kamu haklarına ırk mülahazası ile kaldırmayı hedef tuttıkları ve milli duyguları yok edici nitelikte propoganda yaptıkları ve dernek amacına aykırı olarak siyasi faaliyette buldukları ileri sürülerek Gülşehir C.Savcılığı'nca eylemlerine uyan TCK.nun 142/1., 1630 sayılı yasa'nın 65/2. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle haklarında kamu davası açılmıştır.

Gülşehir Asliye Ceza Mahkemesi: 5-12-1980 gününde, 1980/157-147 sayı ile; atılı suçun, niteliğine, iddianamedeki sevk maddesine ve 1402 sayılı yasa'nın 13. ve 15. maddelerine göre, davada mahkemelerinin görevsizliğine,

2.Ordu ve Konya Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi: 4-11-1981 gününde, 1981/86-384 sayı ile; 1630 sayılı yasa'ya aykırı davranış eylemi, 1402 sayılı yasa'nın 15. maddesinde sayılan suçlardan olmadığı, öteki suçun, işleme tarihi iddianamede 19-9-1980 olarak gösterilmiş ise de; anılan derneklerin 25-12-1979 günü kapatılması muvacehesinde suçun, sanıklarca bu tarihten daha önce işlendiği, 19-9-1980 tarihinin anılan derneklerin aranmak için açıldığı bir tarih olduğu, bu duruma göre suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve 1402 sayılı yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermediği, keza Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 1/1 sayılı ilke kararında öngördüğü gibi örgütsel ve organik bağlantıyı belirleyen dosyada yeterli somut kanıt bulunmadığı ve davada mahkemelerinin görevsiz olduğu,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya Konya Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 5-4-1982 günlü, 1981/148 sayılı yazısı ile mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve A. Vahap Özasan'ın katılmaları ile yaptığı, 12-12-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

.../....

İddianamede suç tarihi olarak 19-9-1980 günü gösterilmiştir.

İncelenen dosya içeriğinden, bu tarihte Töb-Der Kültür ve Dayanışma Derneği ve Töm-Der'in evvelce kapatılmış iken bu kez, aramaya tabi tutulduğu ve aramada kimi kitap ve resimlerin ele geçirilerek sanıkların üzerlerine atılı suçları işledikleri belirlenmektedir.

Ancak; anılan derneklerin dosya içeriğindeki belgelere göre, 25-12-1979 günü kapatılmasına, 12-Eylül harekâtından sonra kimi derneklerde yapılan aramalar meyanında bu derneklerin de aranmasına ve suç tarihi olarak gösterilen 19-9-1980 gününün arama tarihi olmasına, keza tüm derneklerin karar defterlerinde 19-12-1979 gününden sonra herhangi bir karar alınmayıp toplantı yapılmamasına göre, atılı suçların, Aralık-1979 ve daha önceki tarihlerde işlendiği ortaya çıkmaktadır.

Bu duruma göre, görevli yargı yerinin belirlenmesinde 1402 sayılı yasa'nın 13/maddesinin gözönünde bulundurulması gerekir.

Anılan maddeye göre; sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenen bir suç sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılabilmesi için suçun, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunması ve bağlantı koşulunu içermesi gerekir.

Atılı suçların, niteliğine, işleniş biçimine, kimi suçların devletin varlığına yönelik olarak işlenmesine göre, MGK'nin 7 sayılı kararı 4.maddesi kapsamında bulunduğu ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olduğu açıktır.

Her ne kadar suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ise de; Töb-Der hakkında açılmış bir davaya sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulduğunun bilirmesine ve böylece, 1402 sayılı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı koşulunun bu derneğin yönetici olan sanıklar hakkında gerçekleşmesine, öteki sanıklar için ise; CMJK'nun 3.ve 353 sayılı yasa'nın 18.maddesindeki şahsi ve fiili irtibat halinin mevcut olmasına göre, davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

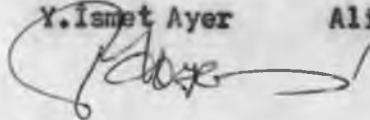
Bu nedenlerle, 2.Ordu ve Konya Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, 2.Ordu ve Konya Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 4-11-1981 günlü, 1981/86-384 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12-12-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Uye
Y.İsmet Ayer

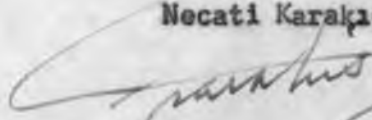

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mustafa Aksoy

Uye
Necati Karakaş

Uye
Osman Kayacan

Uye
A.Vahap Özasan

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/274
KARAR NO : 1983/675

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davaların Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.
Sanık : Mustafa Kondaş

O L A Y : 13-2-1978 günü; Etimesgut civarında sanık ve arkadaşları ile sağ görüşlü oldukları iddia edilen Yalçın Pehlivanlı ve arkadaşları arasında meydana gelen kavga sırasında sanığın, ruhsatsız silâh ve mermi taşıyıp korkutmak maksadıyla havaya iki el ateş ettiği ve böylece, ruhsatsız silâh ve mermi taşımak ve kavgada korkutmak maksadıyla silâh boşaltmak suçlarının işlendiği ileri sürülerek Yenimahalle C. Savcılığı'nca eylemine uyan TCK.nun 466/2.ve 6136 sayılı yasa'nın 13.maddelerine göre cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Yenimahalle 1.Asliye Ceza Mahkemesi: 29-6-1979 gününde, 1978/76, 1979/303 sayı ile; suçun, görüş ayrılığından kaynaklandığı, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu, davada sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevli bulunduğu,

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi: 24-3-1981 gününde, 1980/411, 1981/282 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesinde öngörülen süre dışında işlenen suça ait davanın, Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği,

Gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece; her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında, 2247 sayılı yasa'nın 14.maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın 30-3-1982 günlü, 1982/1125 sayılı yazısı ile mahkememiz'e gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve A.Vahap Özaslan'ın katılmaları ile yaptığı, 12-12-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiştir.

İncelenen dosya içeriğine göre; sanık ve arkadaşlarının sol görüşlü, tabanca ile ateş ettikleri öteki kişilerin sağ görüşlü oldukları, suçun görüş ayrılığından kaynaklandığı, taraflar arasında suçun işlenmesini gerektiren özel bir neden bulunmadığı, bu itibarla, suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu anlaşılmaktadır.

.... /

Her ne kadar suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlermiş ve 1402 sayılı yasa'nın 13/a.maddesindeki süre dışında kalmış ise de; dosyada mevcut (dizi-411) de yer alan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14-11-1980 günlü yazısında, sanığın devletin Anayasa ve temel nizamlarını bozmaya cebren teşebbüs suçundan asli fail olarak Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nce tutuklu olduğu ve soruşturmanın savcılığın 1980/275 esas sayısı üzerinde yürütüldüğü, keza bu soruşturma sonucunda, 18-11-1980 tarihinde anılan mahkemeye kamu davası açıldığı belirtilmiş, ayrıca Ankara Emniyet Müdürlüğü'nün 24-11-1980 günlü yazısına ekli suç sicil evrakında sanığın, 30-9-1978 tarihinde 6136 sayılı yasa'ya aykırı davranmak ve 20-2-1980 tarihinde gizli örgüt kurmak, polis karakoluna silâhla ve bomba ile saldırıda bulunmak ve 6136 sayılı yasa'ya aykırı davranmak suçlarına ait suç sicillerinin kayıtlı olduğu belirlenmiştir.

Şu hale göre, sanık hakkında sıkıyönetim askeri mahkemelerinde devam eden dava bulunmasına, 1402 sayılı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantıdan öte CMUK.nun 3.ve 353 sayılı yasa'nın 18.maddesindeki şahsi ve fiili bağlantı koşulunun gerçekleşmesine binaen davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.

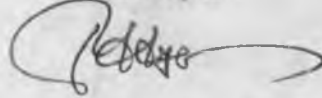
Bu nedenlerle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 24-3-1981 günlü, 1980/411, 1981/282 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Nolu Askeri Mahkemesi'nin 24-3-1981 günlü, Esas-1980/411, Karar-1981/282 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 12-12-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Uye
Y. İsmet Ayer

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Mustafa Aksoy

Uye
Necati Karakış

Uye
Osman Kayacan

Uye
A. Vahap Özasan

12.20.12

S.Y.